

Міністерство освіти і науки України

Кіцманський технікум

Подільського державного аграрно-технічного університету

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова відбіркової комісії

Ю.М. Філіпчук

2017 рік

ПРОГРАМА

співбесіди з конкурсного предмета «Українська мова»
для вступників на основі повної загальної середньої освіти

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії

гуманітарних та

суспільно-політичних дисциплін

Протокол № 9 від 03.04 2017 р

Голова циклової комісії Ю.О. Пасічник

2017 рік

Пояснювальна записка

Програма співбесіди з конкурсного предмета «Українська мова» розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для учнів 10-11 класів (Навчальна програма зі змінами, затвердженими наказами Міністерства від 04.08.2014 № 895, від 29.05.2015 №585) та на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання з Української мови (затвердженої наказом МОН України від 01.10.2014 року №1121) для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» на основі повної загальної середньої освіти. Відповідно до правил прийому Кіцманського технікуму Подільського ДАТУ право на зарахування за результатами співбесіди мають:

особи, яким Законом України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" надане таке право;

особи, які стали інвалідами внаслідок поранень, каліцтва, контузії чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час участі у масових акціях громадського протесту в Україні з 21 листопада 2013 року по 21 лютого 2014 року за євроінтеграцію та проти режиму Януковича (Революція Гідності), та які звернулися за медичною допомогою у період з 21 листопада 2013 року по 30 квітня 2014 року;

особи, визнані інвалідами війни відповідно до пунктів одинадцятого-чотирнадцятого статті 7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

Програма складається із пояснювальної записки, змісту дисципліни, орієнтованих питань із співбесіди, критерій оцінювання та рекомендованої літератури. Результати співбесіди оцінюються за 12-бальною шкалою.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексикологія.Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис», «Стилістика», «Орфоепія», «Орфографія», «Розвиток мовлення».

Українська мова

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
1. Фонетика. Графіка.	<p>Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі.</p> <p>Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв <i>я, ю, є, і, щ</i>.</p> <p>Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i>.</p>	<p><i>Визначати</i> в словах голосні, тверді і м'які, дзвінки й глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові.</p> <p><i>Визначати</i> місце букв в алфавіті, розташовувати слова за алфавітом; розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i>.</p>
2. Лексикологія. Фразеологія.	<p>Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці.</p> <p>Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми.</p> <p>Синоніми. Антоніми. Лексика української мови з погляду походження. Власне українська лексика. Лексичне запозичення з інших мов. Загальнонавчальні слова.</p> <p>Професійна діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази.</p> <p>Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.</p>	<p><i>Пояснювати</i> лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні.</p> <p>Знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів пояснювати значення фразеологізмів, приказок, прислів'їв, крилатих висловів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні.</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
3. Будова слова. Словотвір.	Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу.	<i>Виділяти</i> закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, добирати спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні; визначати спосіб творення слів.
4. Морфологія. Іменник.	Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви <i>-а(-я)</i> , <i>-у(-ю)</i> в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.	<i>Розпізнавати</i> іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; визначати основні способи творення іменників; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями.
4.2. Прикметник.	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).	<i>Розпізнавати</i> прикметники визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників. Предметні вміння та способи навчальної діяльності повні й короткі форми якісних прикметників; розрізняти основні способи творення відносних і присвійних прикметників; відмінювати прикметники.
4.3. Числівник.	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників.	<i>Розпізнавати</i> числівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди числівників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; добирати потрібні форми числівників і використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
4.4. Займенник.	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.</p>	<p><i>Розпізнавати</i> займенники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди займенників за значенням, основні способи їх творення, відмінювання; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні.</p>
4.5. Дієслово.	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.</p> <p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но</i>, <i>-то</i>.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.</p>	<p><i>Розпізнавати</i> дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, часи й способи дієслів, дієвідмінні особливості словозміни кожної дієвідміни; використовувати один час і спосіб у значенні іншого; розрізняти основні способи творення дієслів, зокрема видових форм. Предметні вміння та способи навчальної діяльності майбутнього часу недоконаного виду, форм умовного та наказового способу дієслів; відрізняти правильні форми дієслів від помилкових.</p> <p><i>Розпізнавати</i> дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, особливості творення, відмінювання; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові зврати в мовленні.</p> <p><i>Розпізнавати</i> дієприслівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, основні способи їх творення; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами.</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
4.6. Прислівник.	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на <i>-о</i> , <i>-в</i> , утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.	<i>Розпізнавати</i> прислівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, розряди прислівників за значенням, ступені порівняння прислівників, основні способи творення прислівників; відрізнати правильні форми прислівників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні.
4.7. Службові частини мови.	Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причини, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток.	<i>Розпізнавати</i> прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки, групи прийменників за походженням і за будовою; правильно й комунікативно доцільно використовувати форми прийменників у мовленні. <i>Розпізнавати</i> сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні. <i>Розпізнавати</i> частки, визначати групи часток за значенням і вживанням; правильно й комунікативно доцільно використовувати частки в мовленні
4.8. Вигук.	Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків.	<i>Розпізнавати</i> вигуки, визначати групи вигуків за походженням; правильно й комунікативно доцільно використовувати вигуки в мовленні.
5. Синтаксис. 5.1. Словосполучення.	Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова.	<i>Розрізняти</i> словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й реченнями; визначати головне й залежне слово в підрядному словосполученні; визначати поширені й непоширені словосполучення, типи словосполучень за способами вираження головного слова.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
5.2. Речення.	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнень (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).	<i>Розрізняти</i> речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, та наявністю Предметні вміння та способи навчальної діяльності чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання.
5.2.1. Просте двоскладне речення.	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.	<i>Визначати</i> структуру простого двоскладного речення, способи вираження підмета й присудка (простого й складеного), особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення.
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.	Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).	<i>Розпізнавати</i> види другорядних членів та їхні типи й різновиди, визначати способи вираження означень, додатків, обставин, роль порівняльного звороту; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці, порівняльному звороті.
5.2.3. Односкладні речення.	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	<i>Розпізнавати</i> типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
5.2.4. Просте ускладнене речення.	Речення з однорідними членами. Узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнюючі члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.	<i>Розпізнавати</i> просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнюючими. Предметні вміння та способи навчальної діяльності доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них.
5.2.5. Складне речення.	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	<i>Розпізнавати</i> складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляти розділові знаки, будувати схему такого речення.
5.2.5.1. Складносурядне речення.	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.	<i>Розпізнавати</i> складносурядні речення, визначати смислові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні.
5.2.5.2. Складнопідрядне речення.	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.	<i>Розпізнавати</i> складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, відображати її в схемі складнопідрядного речення; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування.
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення.	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	<i>Розпізнавати</i> безсполучникові складні речення, визначати смислові відношення між їхніми частинами. Особливості інтонації безсполучникових складних речень; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.	<i>Визначати</i> структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні.
5.3. Способи відтворення чужого мовлення.	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.	<i>Визначати</i> в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом.
6. Стилїстика.	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції.	<i>Розпізнавати</i> стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування.
7. Орфоепія.	Відображення вимови голосних (наголошених і ненаголошених) через фонетичну транскрипцію. Відображення вимови приголосних звуків: 1) [дж], [дз], [дз']; 2) [ж], [ч], [ш], [дж]; 3) груп приголосних (уподібнення, спрощення); 4) м'яких приголосних; 5) подовжених приголосних. Вимова слів з апострофом.	<i>Визначати</i> особливості вимови голосних і приголосних звуків; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм.
8. Орфографія.	Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [u], [o] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чол. і жін. імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис -н- та -нн- у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.	<i>Розпізнавати</i> вивчені орфограми й пояснювати їх за допомогою правил; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності Абітурієнт повинен уміти:
9. Розвиток мовлення.	<p>Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Текст як середовище функціонування мовних одиниць. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів за сферою використання, метою, структурними особливостями. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.</p>	<p><i>Уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати</i> зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне. Критично оцінювати прочитане. Аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів. Будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети. Уміти формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти. Знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання.</p>

Орієнтовний перелік питань, що виносяться для проведення співбесіди

1. Поставити наголос в словах: замок, орган, тріска.
2. Наведіть приклади багатозначності слів.
3. Наведіть приклади слів у прямому та переносному значенні.
4. Підібрати п'ять прикладів омонімів.
5. До поданих слів підібрати антоніми: початок, щастя, говорити, голосно, молодість.
6. Серед поданих слів вкажіть прикметники: батьківський, написаний, розумний, червоний, надворі, орел, надрукований, лізти.
7. Утворіть ступені порівняння прикметників: швидкий, тихий, червоний, розумний.
8. Розділіть подані числівники на кількісні й порядкові: півтора, четвертий, два, троє, сорок, сьомий.
9. В реченнях підкреслити прислівники:
 - а) Наш край віддавна вільним був, таким повік він буде.
 - б) Вона зустріла його зворушливо, по-материнському ніжно.
10. Складіть три речення з присвійними займенниками.
11. Підкресліть вказівні займенники: цей, сама, я, вони, той, він, ту. .
12. Від поданих дієслів утворіть дієприкметники: писати, догоріти, гуркотіти, атакувати.
13. Наведіть 5 прикладів прислівників, що пишуться через дефіс.
14. В реченнях вкажіть прийменники та поясніть їх правопис:
 - а) І на своїм веселім полі удвох собі пшеницю жнуть.
 - б) Парк розташований на Подолі, в одному із мальовничих куточків Києва.
15. Наведіть приклади речень, коли ставиться тире між підметом і присудком.
16. Підкресліть другорядні члени речення:
 - 1) Щасливо співати і жити у ріднім краю.
 - 2) Квітни садами, піснями лунай, славний та рідний мій край.
17. В поданих реченнях підкресліть однорідні члени:
 - а) І хліб, і першу радість, і сльозу по-братському ми порівну поділимо.
 - б) Не питай старого, а питай бувалого.
18. Складіть 2 речення із звертаннями.
19. Наведіть приклади 2 речень з вставними словами.
20. Складіть 3 складносурядні речення, в яких би між їх частинами ставилися такі розділові знаки: кома, крапка з комою, тире.
21. Складіть два речення з прямою мовою та замініть її непрямою.
22. Наведіть приклад двох поширених речень і підкресліть другорядні члени речення. .
23. Наведіть 3 речення з прямою мовою та вкажіть слова автора.
24. Назвіть жанри, в яких реалізується науковий стиль.
25. Назвіть жанри, в яких реалізується офіційно-діловий стиль.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні	Бали	Критерії оцінювання
Початковий	1	Абітурієнт знає навчальний матеріал, сприйнятий на слух чи прочитаний, певне життєве явище на рівні елементарного впізнання, але відтворити не може і позначає окремі його елементи чи в цілому однослівними висловлюваннями; Діалог він підтримувати не спроможний, відповідаючи на запитання лише «так» або «ні»; вивчив напам'ять лише окремі фрази .
	2	Абітурієнт відтворює уривчастими реченнями окремі цілісні смислові фрагменти вивченого матеріалу чи засвоєного ним життєвого досвіду, що становлять лише незначну частину загального обсягу змісту певної теми; Його участь у діалозі обмежується однією чи двома елементарними репліками, що не враховують ситуації спілкування, порушують мовленнєві норми; Знає одну поетичну строфу або півтора-два рядки прозового тексту, які читає виразно.
	3	Абітурієнт спроможений сприйняти і відтворити значну частину (але менше половини) почутого, прочитаного чи побаченого, допускаючи велику кількість фактичних, граматичних і мовленнєвих помилок; Бере участь у зв'язному діалозі, який проте є недостатнім за обсягом, елементарним за змістом, із значною кількістю помилок різного характеру; Вивчений напам'ять уривок є недостатнім за обсягом, читається із частим порушення інтонування, орфоепічних норм.
Середній	4	Абітурієнтові вдається сприйняти і усно передати більшу частину вивченого матеріалу, елементарно висловити свої думки і почуття з певної теми, проте його виклад відзначається поверховістю, недостатньою осмисленістю і логічністю, бідністю словника і синтаксису, значною кількістю фактичних і мовленнєвих помилок; Діалог за обсягом наближається до норми, характеризується певною змістовністю, проте репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином ситуацію спілкування, трапляється чимало мовленнєвих огріхів; Вивчений напам'ять уривок є достатнім за обсягом, проте читається із значною кількістю помилок різного характеру.

	5	<p>Абітурієнт досить добре відтворює почуте, прочитане, пережити, проте обґрунтувати висловлені думки ще не спроможний. Мовлення характеризується стереотипністю, недостатньою різноманітністю. Діалог, в якому бере участь студент, відповідає за обсягом нормі, є змістовим, проте містить у репліках факти невідповідності мовленнєвій ситуації, непоодинокі мовленнєві недоліки. Вивчений напам'ять уривок є достатній за обсягом, читається здебільшого відповідно до інтонаційних норм, які проте в кількох випадках порушуються.</p>
	6	<p>Абітурієнт здатний досить зв'язно висловлюватися, добре відтворити навчальний матеріал, наводити завчені приклади, переказувати невеликі історії зі свого життєвого досвіду, складати елементарні описи, але не готовий ще виконувати навчальні роботи, що вимагають застосування трансформаційних умінь, внаслідок чого мовлення його ще стилістично недосконалене. Діалогічне мовлення студента, що має рецептивно-репродуктивний характер, цілком задовільне, незважаючи на незначні огріхи. Читання на пам'ять вивченого уривка також є задовільним, хоч трапляються поодтокі інтонаційні та орфоепічні недоліки.</p>
Достатній	7	<p>Абітурієнт може не лише логічно і повно викладати вивчене, але й виявляє елементарні вміння аналізувати, роботи узагальнення, переформульовувати правила, змінювати логіку викладу певного повідомлення, оцінювати повідомлення однокурсників і власні висловлювання за визначеними викладачем критеріями, проте виконуючи зазначені дії, потребує постійної допомоги вчителя, мовлення позначених вже елементарним рівнем стилістичної культури, хоч і зустрічаються ще помилки різного характеру. Діалогічного мовлення долає рецептивно – репродуктивний рівень, в ньому з'являється елементи оцінних характеристик, узагальнень, що базується на використанні прислів'їв і приказок, фактів із власного життєвого досвіду. Вивчений напам'ять уривок читається майже без інтонаційних чи орфоепічних помилок.</p>
	8	<p>Абітурієнт досить добре володіє навчальним матеріалом, спроможний з незначною допомогою викладача аналізувати, узагальнювати, переказувати його, наприклад, стисло чи вибірково переказувати</p>

		<p>зміст тексту, помічати і виправляти помилки у чужому і власному мовленні, обгрунтовувати висловленні тези з допомогою загальновідомих аргументів тощо. Рівень мовленнєвої культури уже можна вважати задовільним, хоч у висловлюваннях ще зустрічаються окремі помилки різного характеру.</p> <p>Діалогічне мовлення є змістовним набирає рис невимушеності, відповідності етикетним нормам, хоч у зазначених аспектах ще зустрічаються певні недоліки. Вивчений на пам'ять уривок читається майже без помилок (допускається незначна помилка), проте йому ще бракує певної виразності в передачі авторського задуму.</p>
	9	<p>Абітурієнт засвідчує високий рівень осмислення заданого будучи спроможним логічним, аргументовано, докладно вибірково, стисло близько до тексту чи своїми словами передати його зміст, спроможний вільно висловлювати власні думи і почуття, контролювати і вдосконалювати власне мовлення, вдавати оцінку суспільних явищ відповідно до естетичних критеріїв та етичних норм рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятним нормам. Діалогічне мовлення є змістовним, характеризується невимушеністю, відповідністю етикетним нормам; Вивчений на пам'ять уривок читається без інтонаційних чи орфографічних помилок, характеризується достатньою виразністю авторського задуму.</p>
Високий	10	<p>Абітурієнт не лише добре володіє українською літературною мовою, бездоганно опанував теорію і вміння застосовувати її на практиці, але й виявляє елементарні творчі здібності, зокрема вміння використовувати слова у процесі мовлення не тільки в прямому а й у переносному значенні; в усних творах досвідчує ознаки життєвої позиції, оцінувши нові факти, явища ідеї, визначає окремі цілі власної навчальної діяльності тощо. Його діалогічне мовлення, окрім таких рис як змістовність не вимушеність, відповідність мовним і етикетним нормам, набирає ознак неповторного індивідуального стилю.</p>
	11	<p>Абітурієнт в цілому володіє вміннями що засвідчують достатній рівень володіння мовленням в нестандартних ситуаціях, зокрема, вміннями виступати з доповідями і повідомленнями перед численною аудиторією за результатами власної</p>

		пізнавальної діяльності, дискутувати, перекорнливо аргументуючи особисту життєву позицію, узгоджуючи її із загально людськими моральними нормами самостійно визначати програму особистої пізнавальної діяльності, успішно розв'язувати різноманітні комунікативні задачі у процесі неповтрного впливу життєвих ситуацій, не порушуючи етикетних і етичних норм; Його діалогічне мовлення окрім таких рис як змістовність не вимушеність, відповідність мовних і етикетних нормам характеризується ознаками неповтряними ідндивідуального стилю; «Читання вивченого напам'ять уривку долає рівень відповідності норм і набирає ознак ідндивідуального прочитання».
	12	Абітурієнт виявляє виняткові творчі обдарування, створює прозові чи поетичні твори які, мають справжню естетичну вартість, їх усне прочитання відзначається художнім рівнем.

Рекомендована література

1. Український правопис. – К.: Наукова думка, 1995.
2. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. – К.: Вища школа, 1997.
3. Ладоня В.О. Українська мова. Посібник для підготовки молодших спеціалістів вищих навчальних закладів. – К.: Вища школа, 2001.
4. Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2007.
5. Зубков М. Збірник диктантів для випускників та абітурієнтів з української мови. – Харків: СПДФО Співак Т.К., 2007.
6. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків: ВД «ШКОЛА», 2009.
7. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007.
8. Новий довідник: Українська мова. Українська література. - К.: ТОВ «КАЗКА», 2008.
9. Орфографія української мови просто про складне / Радченко І. – К.: «Шкільний світ», 2008.
10. Плющ М.Я., Гринас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: навчальний посібник. – К.: Вища школа. - 2004.
11. Тести. Українська мова. 5-12 класи/ За ред. д.філол.н. проф. Гуйванюк Н.В. – К.: Академія, 2009.
12. Українська мова: Підруч. для 10-11 кл. пік. з укр. та рос. мовами навчання / О.М. Беляєв та ін. – К.: Освіта, 2007.
13. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2007.